

KLASSEKAMPEN

Mandag 9. november 2020. Nummer 261. Uke 46. Årgang 52. Løssalg: 37 kroner

A-avis

» Voksnes frigjørings erfaring var barnas erfaring med overskridelse og overgrep. **SIDE 3**

Wencke Mühleisen

» I middelalderen ble kynokefaler oppfattet som menneskelignende skapninger i verdens ytterkanter. **SIDE 14 OG 15**

Bjørn Bandlien

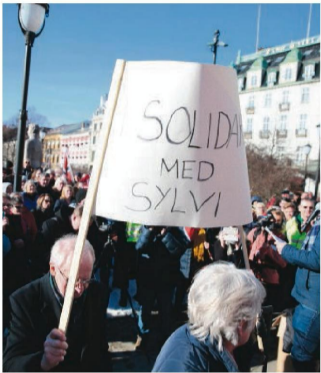

FOTO: TOM HENNING BRATLI

En kamparena

En asylaktivist eller en asylkritiker kan avgjøre skjebnen til samme asylsøker. Utlendingsnemnda har blitt en politisk kamparena, viser en gjennomgang av medlemmene i nemnda.

SIDE 8 OG 9

Løfter stemmene

Gjennom prosjektet «Lift every voice» har sosialantropolog Michelle Tisdal samlet plakater og intervjuet deltakerne fra Black Lives Matter-markeringene i Norge.

SIDE 22 OG 23

Vanskelig jobb

Joe Biden vant presidentvalget i USA, men mangler flertall i Senatet. Dermed blir det ikke lett for demokratene å få gjennomslag for endringer i amerikansk politikk.

SIDE 14 OG 15

■ **DE 1000 RIKESTE: 1,5 MILL. KRONER**
■ **RESTEN: 5800 KRONER**

Erna Solbergs skatteletter fra 2013 til 2020:

Skattefesten

KLASSEKILLE: Statistisk sentralbyrå har beregnet effekten av Erna Solberg og regjeringens skattelett siden 2013.

– Dette er ren elitepolitikk, og smuler til vanlige folk, raser SV-leder Audun Lysbakken.

SIDE 4 OG 5

Bendik Wold (kulturredaktør) | Sara Hegna Hammer (red. sek.)
Jonas Brække | Thomas Espevik | Guri Kulås
Dag Eivind Undheim Larsen | Mari Brenna Vollan
kultur@klassekampen.no

KULTUR & MEDIER

FOTO: WIKIPEDIA

TELEGRAM:

Christie på indisk

Regissøren som tok Shakespeare til Bollywood, gjev Agatha Christie ei indisk tolking.

Eit mord finn stad på ein disig feriestad i Himalaya. Eit par byrjar å nøsta i omstenda rundt ugjerninga, for å finna ut kven som er skuldig og kvifor. Slik opnar den komande filmen til den indiske regissøren **Vishal Bhardwaj**. Plottet er henta frå ein av Agatha Christies 66 bestseljande, ofte filmatiserte romanar, men kva for ein er hemmeleg inntil vidare.

Det som er kjent, er at dette er første gong stiftinga Agatha Christie Limited har gjeve ein indisk filmproduksjon løyve til å filmatisera eit verk av den britiske krimdronninga. Det rapporterer BBCs India-korrespondent, Soutik Biswas, som har snakka med Vishal Bhardwaj.

Den 55 år gamle filmskaparen er fødd i Meerut i det nordlege India, og har dei siste tjue åra stått bak 15 filmar. Desse omfattar blant anna tre moderniserte Shakespeare-adaptasjonar, der føydale strukturar i indisk samtid blir løfta fram. Christie-liknande krim har til no hatt mindre appell i Bollywood enn den dødelege maktrivaliseringa Bhardwaj har henta fram i «Maqbool» (Macbeth), «Omkaara» (Othello) og «Haider» (Hamlet), melder BBC.

Guri Kulås

INTERNASJONALEN: Då resultatet av valet i USA vart klart laurdag, kjende ein del behov for å letta på trykket i eit «Morn'a Jens!» til den avgåande presidenten. Slate Magazine vigde spesialskrivne avskilshelsingar til heile Trump-familien og deira megafonar: «Goodbye, Ivanka!», «Goodbye, Don Jr.!»; «Goodbye, Jared!», «Goodbye, Melania!», «Goodbye Bill Barr!», «Goodbye, Stephen Miller!», «Goodbye Ben Carson!».

GK

NOTERT:

Stør snøscooterkino

Norsk filminstitut (NFI) rakk akkurat å dela ut totalt 803.000 kroner i støtte for ymse lokale kinotiltak, før dei største kinoane igjen måtte stenga av smittevernsmyn. Dei som bur på **Svalbard** kan i alle fall nytta film på scooter-drive-in-kino, eitt av dei tiltaka som har fått støtte. Om det blir mogleg å realisera studentkino i Trondheim og Hamar-filmfestivalen Hamarama etter planen, er meir uvisst. Rett før kinostenginga vart også retningslinene for den nye stimulansordninga for kinoar og filmdistributørar endeleg klare.

GK

Plakater fra sommerens antirasistiske

De som h

Sosialantropolog Michelle Tisdel har samlet inn plakater fra de norske Black Lives Matter-markeringene. – Minoriteters ytringsrom ble utvidet, sier hun.

ANTIRASISME

Av Mari Brenna Vollan (tekst) og Siv Dolmen (foto)

5. juni holdt sosialantropolog Michelle Tisdel appell under den store «Black lives matter»-demonstrasjonen i Oslo. 15.000 mennesker hadde møtt opp, og fra talerstolen så hun utover et hav av plakater.

– De var så vakre, enkle og rå. Budskapene på plakaten var utrop, og alle følelsene jeg kjente på, var representert. Jeg ble helt overveldet, sier Tisdel, som jobber som forskningsbibliotekar ved Nasjonalbiblioteket.

Neste morgen våknet hun med én tanke i hodet: Vi må ta vare på dem. I ettertid har hun reist rundt og samlet inn plakater, intervjuet demonstranter og planlagt utstillinger.

Sosialantropologen kaller sommerens demonstrasjoner i en rekke norske byer for en kritisk hendelse, som har skapt et nytt referansepunkt for antirasisme i Norge.

– Demonstrasjonene har utvidet ytringsrommet for melaninrike personer. De har tatt mer plass og satt ord på sine erfaringer og opplevelser, sier hun.

Paralleller til 1976

Tisdel kommer selv fra Houston, den amerikanske byen hvor George Floyd vokste opp. Da Floyd ble drept av politiet i mai, dannet det utgangspunkt for demonstrasjoner over hele verden.

Forskeren forteller at mange av plakaten fra de norske demonstrasjonene har engelsk tekst, med slagord som «I can't breathe»

og sitater fra amerikanske aktivister som Martin Luther King og James Baldwin. Men demonstrasjonene er ikke et importert fenomen, fastslår hun.

– Dette er ingen «snik-

FAKTA

«Lift Evert Voice»:

- Prosjekt som samler inn protestplakater fra sommerens demonstrasjoner mot antirasisme i Norge.
- Startet av sosialantropolog Michelle Tisdel i juni i år.
- 26. november åpner en utstilling ved samme navn i Kunsthall Trondheim, som viser fram et utvalg av plakaten og annen dokumentasjon fra demonstrasjonene.

amerikanisering», som jeg hørte i mediene for noen uker siden. Demonstrasjonene er en forlengelse av det antirasistiske arbeidet som har pågått i Norge siden 1970-tallet, sier hun.

I 1976 holdt Fremmedarbeiderforeningen og flere støttepartier en demonstrasjon mot rasisme. Den har flere likhetstrekk med årets markeringer, mener Tisdel.

– Dette var innvandrere til Norge som ville sette ord på urettferdigheten de møtte i boligmarkedet, i arbeidsmarkedet og sosialt. Og det var mange unge studenter som deltok, forteller hun.

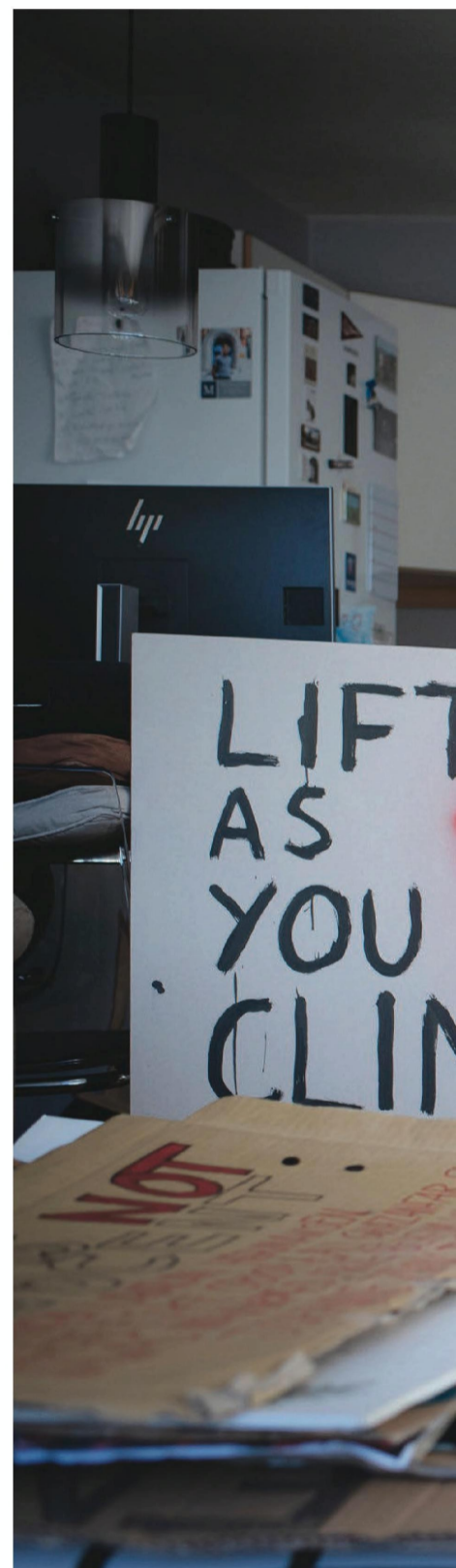
Låner slagord fra USA

Mens mobiliseringen på 1970-tallet i stor grad skjedde i fagforeninger, er det nå studentorganisasjoner og grasrotmiljøer som tar ansvar, sier Tisdel.

Den store demonstrasjonen i Oslo ble arrangert av African Student Association og African Youth in Norway (Arise).

– Det er en forlengelse av en sosial bevegelse mot rasisme, men den har en ny drivkraft. Slagordene er lånt fra USA fordi folk mener de er relevante for sine erfaringer i Norge. Mange minoriteter opplever at deres rettigheter ikke blir beskyttet på samme måte som majoritetens, sier Tisdel.

Hun forteller at det vanligste budskapet på plakaten er varianter av «Black lives matter». I tillegg er det mange som tar opp behovet for solidaritet,

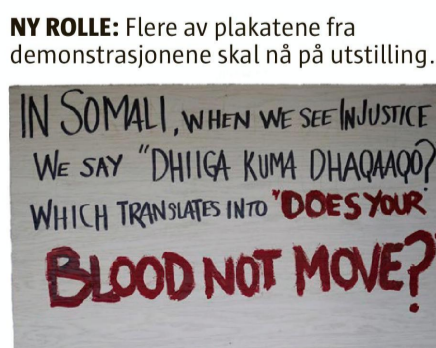
med slagord som «Silence is violence» og «Hvor er alle mine hvite venner?».

Flere plakater påkaller statsminister Erna Solberg, mens andre minnes ofre for rasistiske drap i Norge, deriblant Benjamin Hermansen og Johanne Zhangjia Ihle-Hansen.

– Det stoppet ikke med demonstrasjonene. Mange aktører delte sine personlige erfaringer i mediene i etterkant. Folk krever at disse temaene skal ha større plass, sier Tisdel.

Stiller ut neste år

Sosialantropologen sitter nå med et utvalg på rundt 60 plakater hjemme, i tillegg til at

demonstrasjoner i Norge er blitt til et omfattende feltarbeid:

evet stemmen

SAMLING: Plakatene fra de norske Black Lives Matter-demonstrasjonene setter sitt preg på Michelle Tisdells hjemmekontor i Oslo. Hun har nå forsket på dem, og til tross for mange amerikanske slagord ser Tisdell demonstrasjonene som en forlengelse av den antirasistiske kampen fra 70-tallet i Norge.

hun samarbeider med journalistkollektivet The Oslo Desk som har et stort bildemateriale fra demonstrasjonene.

Tisdell samler fortsatt inn plakater fra markeringer i andre norske byer – og intervjuer de som har laget dem. Hun innser at hun har begitt seg ut på et feltarbeid uten å være klar over det.

I november skal et utvalg av plakatenes stilles ut på Kunsthall Trondheim, og flere av dem blir også å se på en utstilling på HL-senteret i Oslo neste høst.

Prosjektet har fått navnet «Lift every voice», etter san-

gen som ofte blir referert til som afrikansk-amerikaners nasjonalhymne.

I sommer sto Michelle Tisdell flere dager på stand utenfor lokalbiblioteket på Tøyen i Oslo for å samle inn plakater. En dag fikk hun overlevert et stort banner med en tegning av George Floyd, som hadde blitt laget av barn og voksne i et lokalmiljø.

«De var så vakre, enkle og rå»

MICHELLE TISDELL,
SOSIALANTROPOLOG

– De fortalte at det å lage dette banneret ga barna mulighet til å snakke om det som skjedde, stille spørsmål og fortelle om sine opplevelser. Det dukket opp mange slike historier som illustrerte hvilket samfunnsengasjement denne saken førte til, sier hun.

Samtalene som trengs

Etter hvert håper Tisdell at hun finner en institusjon som kan bevare og formidle plakatenes.

– Men det må være noen med riktig kompetanse og forståelse for materialet og den større historiske sammenhen-

gen det tilhører, sier sosialantropologen.

Tisdell mener at plakatenes til sammen utgjør en bred fortelling om minoriteters erfaringer i Norge og deres krav.

– Det er en idé om at det ikke finnes strukturell rasisme i Norge, fordi vi har et lovverk som underbygger likestilling. Men finnes det nok rasistiske holdninger hos folk, kan det påvirke mulighetene man får i samfunnet, sier hun.

Tisdell viser til saken om den norsk-somaliske kvinnen som fikk høre på jobbintervju hos Vitus apotek at sjefen var

skeptisk til somaliere, som NRK skrev på tirsdag.

– Det er et veldig godt eksempel på hvordan individers holdninger fører til de facto strukturell diskriminering.

Tisdell er kritisk til at noen bruker den antirasistiske kampens koplinger til USA for å delegitimere budskapene og kravene som demonstrantene kom med.

– Selv om Norge har mer likestilling, betyr det ikke at folk ikke føler seg veldig utsett for diskriminering. Det gjelder å være villige til å ta samtalene som trengs.

mariv@klassekampen.no